

Neděle 21.8.2011 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Mt 5,7: „Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství“ (viz Mt 25,31-46)

Každý z nás máme svá přání, touhy a potřeby. Nosíme je v srdci a ony náš život do značné míry ovlivňují. Přinesli jsme si to všechno sebou také do shromáždění a musíme se hodně snažit, abychom se na chvíli dokázali soustředit na něco jiného, třeba na Boží slovo. Pán Ježíš chce naši pozornost obrátit k duchovním hodnotám a zve nás na svou cestu.

1. Co je blahoslavenství? Co je milosrdenství?

Po delší přestávce se dnes vracíme k začátku Ježíšova Kázání na hoře. Náš Spasitel ve svých blahoslavenstvích ukazuje, jak vypadá nový život Jeho učedníků. Mluví o tom, jak se mění lidské srdce a život, když se člověk setkává s Boží milostí a záchranou v Ježíši Kristu. Ježíš vysvětluje, že víra v Něho má zásadní vliv na všechny oblasti života. Ježíšova blahoslavenství nám říkají, že člověk, který uvěří v Ježíše Krista a žije podle Jeho evangelia, objevuje a poznává nový rozměr života. Je to „blahoslavenství“, „blaženost“, „blaho“. My si pod tím sice představujeme něco jiného, ale Ježíš myslí na novou životní kvalitu, kterou nenajdeme nikde jinde než u Něho. Proto bychom měli dobře poslouchat a dát si říct.... Copak je životní blaženost, štěstí, blahoslavenství zajímavé až ve stáří a nad hrobem?

V českém slově „*milosrdenství*“ slyšíme asi nejdříve „*milost*“. Být milosrdný znamená prokázat někomu „*milost*“ v tom nejlepší slova smyslu. Ve slově „*milosrdenství*“ se ozývá také něco jako „*milé srdce*“. Milosrdný člověk je takový, který má dobré srdce a který neváhá někomu konkrétně pomoci. „*Milosrdenství*“ je soucit s lidmi v nouzi. Když Ježíš blahoslaví milosrdné, nemyslí tím lidi, kteří dostali dobré srdce do vínku a kteří jsou od přírody soucitní a připraveni pomáhat. Ježíš blahoslaví jako milosrdné ty, kteří se milosrdnými stali díky Božímu odpuštění a Boží milosti. – Když se podíváme do řeckého originálu Nové smlouvy, zjistíme, že pojem *ἐλεήμων*, který se zde užívá, je vzat z právního slovníku. V antické soudní praxi měl obžalovaný právo žádat soudce o mírný rozsudek. To znamená, že tím největším dobrodiním a štěstím bylo, když byl obžalovaný milosrdným soudcem omilostněn. Tam, kde se dal čekat soudní výrok a třeba odsouzení k smrti, byl osvobozující výrok tím nejdokonalejším projevem milosrdenství. To je výstižný *obraz Božího slitování*. Ježíš k tomu ovšem opakovaně připomíná, že dar Božího odpuštění, který člověk rád přijímá, si nemá nechat omilostněný člověk pro sebe, ale že ho má různým způsobem předávat dál.

2. Ježíšovo blahoslavenství jako výzva

Zde je poselství 5. blahoslavenství velmi blízko tomu, co vyslovujeme v 5. prosbě Modlitby Páně: „*A odpusť nám naše viny, jako i my jsme odpustili našim viníkům.*“ Přijímat odpuštění a neodpouštět druhým je vrchol tvrdosti a bezcitnosti! Nic nepřivolává Boží soud tolik jako hřích nevděčnosti. Proto je na místě napomenutí našeho Pána, který říká: „*Jestliže však neodpustíte lidem (jejich přestoupení), ani otec váš vám neodpustí vaše přestoupení*“ (Mt 6,15). Velmi názorně mluví o tom Pán Ježíš v podobenství o nevděčném služebníkovi (Mt 18,23-35). Tento příběh vrcholí výrokem: „*Služebník zlý, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spolušlužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?*“ To jsou biblické souvislosti, které nám pomáhají správně rozumět blahoslavenství našeho Pána: „*Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství*“. Milosrdní jsou podle Ježíšových slov ti, kteří přijali od Krista velký dar milosrdenství a slitování a tento vzácný Boží

dar si neponechávají pro sebe, ale předávají ho dále. *Prokazovat milosrdenství* znamená vlastně nejdříve – *kupodivu* – druhým ve jménu Kristově odpouštět. Přijaté Boží odpuštění se pak stává tím nejlepším podnětem k misijní službě. Kdo přijal dar spásy a začal žít z Boží milosti, ten chce a snaží se předávat radostnou zprávu o velkém daru dalším lidem.

Ježíš neříká učedníkům, kterou skupinu lidí má na mysli, kterým lidem a kdy mají učedníci prokazovat milosrdenství. Počítá ovšem s tím, že mají před očima Boží velké milosrdenství a že vidí, jak Bůh prokazuje milosrdenství ustavičně všem. Jako Jeho děti mají usilovat v určité míře o totéž. Je sice pravda, jak to vyjádřil jeden církevní otec, že mezi Božím a lidským milosrdenstvím je takový rozdíl jako mezi nebem a zemí, jako mezi dobrem a zlem. Ale i když naše lidské milosrdenství je mnohem nižší kvality než to Boží, přesto platí, že se máme snažit být „*milosrdní jako je milosrdný náš nebeský Otec*“ (Lk 6,36).

3. Biblický návod ke skutkům milosrdenství

Pán Ježíš se v 5. blahoslavenství dotýká „slabin“ našeho křesťanství. O své víře a svém Bohu dokážeme dlouze mluvit nebo kázat, ale už nejsme tolik ochotni se jako křesťané angažovat. Také k tématu praktické víry pověděl jednou Ježíš podobenství. V něm vyjmenovává základní situace lidské nouze a vyzývá své učedníky, aby se v nich zachovali jako vnímaví a milosrdní. Pán Ježíš mluví o syčení hladových, a uhašení žízně, připomíná péči o pocestné a potřebu poskytnout oděv. Ukazuje na to, že milosrdenství se projevuje jindy návštěvou nemocných a těch, kteří jsou ve vězení. To není úplně přesný obraz toho, v čem žijeme dnes. Žijeme ve společnosti, ve které je určitým způsobem postaráno o potřebné, postižené, nezaměstnané, vdovy/vdovce a staré. Ovšem přesto se stává, že tato sociální síť nezachytí vždy všechny. Proto máme mít otevřené oči a vnímavé srdce a máme „*dokud je čas, činit dobře všem, nejvíce pak domácím víry*“ (Ga 6,10). Žijeme ve světě, kde se každý stará jen o sebe a lidé jsou vůči sobě lhostejní. A právě do takového světa, kde převládá sobectví, závist a nezájem, máme přinášet Kristovu lásku v podobě skutků milosrdenství.

Proto je na nás, abychom si z evangelia odvodili, co od nás Ježíš čeká. Učíme se aplikovat víru v praxi. Dnešní ohrožené skupiny lidí to jsou nezaměstnaní, bezdomovci, postižení, lidé různým způsobem závislí. Kromě toho je spousta situací, ve kterých někdo potřebuje praktickou pomoc. Když jsou lidé v nouzi, nejsou zvědaví na naše zbožné řeči. Potřebují pomoc, mnozí odbornou pomoc. Není v našich silách, abychom pomohli všem. Ale skutky milosrdenství můžeme zmírnit nouzi aspoň u některých, u těch, které nám Pán posílá do cesty. V takových situacích se pozná, jak to myslíme se svou vírou vážně.

Nový život začíná tím, že nejdříve sami Boží milost a milosrdenství přijímáme. Osobní zkušenost Božího odpuštění nás pak vede k tomu, že Boží lásku, milost a milosrdenství předáváme dál. Tak se šíří Boží vliv, další lidé jsou zachráněni a Bůh oslaven. Pán Ježíš mluví v blahoslavenstvích *o křesťanském charakteru*. Vysvětluje, že náš vliv nezáleží v tom, co říkáme, nýbrž v tom, kým jsme, jací jsme, jak se jako křesťané projevujeme. Ježíš si také přeje, abychom nebyli lhostejní k bídě a nouzi našich bližních. On klade na nás, své učedníky vysoké nároky. Nic jiného se ani nedá čekat. Křesťané jsou jiní a mají být jiní. Svou jinakostí jsou *solí země a světlem světa*. Nestačí, aby byli trochu lepší než nevěřící. Jsou „*novým stvořením*“ a to má být vidět. Jde totiž o všechno. O to, aby sami žili naplněný život, aby další lidé uvěřili v Krista a aby byl Bůh oslaven.

(20.8.2011 - B. Kaleta)